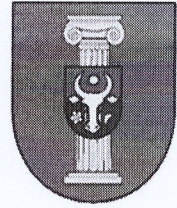

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA**

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ОРГАН ПО
НЕПОДКУПНОСТИ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

INSPECTORATUL DE INTEGRITATE

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

ACT DE CONSTATARE
nr. 389/24

mun. Chișinău

10.12.2021

Inspector de integritate al Inspectoratului de integritate al Autorității Naționale de Integritate, Doina Popovici, examinând materialele dosarului de control al averii și intereselor personale, inițiat în privința doamnei Angela Borș, născută la [REDACTED], IDNP [REDACTED], domiciliată în [REDACTED], ex-consilier în Consiliul sătesc Trifești, raionul Rezina, în temeiul art. 35 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, a întocmit prezentul act de constatare, prin care,

A STABILIT:

Spre început, este chintesențial de menționat faptul că, inspectorul de integritate a efectuat controlul respectării regimului juridic al declarării averii și intereselor personale în conformitate cu prevederile Legii nr. 132/2016 și Legii nr. 133/2016 cu modificările operate până la data de 28.03.2020, aplicabilitatea cărora fiind asigurată prin prisma prevederilor art. 72 alin. (6) și art. 73 alin. (4) din Legea nr. 100/2017. Or, la data de 29.10.2021 prin Legea nr. 130/2021 au intrat în vigoare modificările Legii nr. 132/2016 și Legea nr. 133/2016.

La data de 30.01.2019 în cadrul Autorității Naționale de Integritate a fost înregistrată sesizarea nr. 200, prin care s-a solicitat inițierea procedurii de control în vederea verificării respectării regimului juridic al incompatibilităților de către doamna Angela Borș, consilier în Consiliul sătesc Trifești. Potrivit sesizării, doamna Angela Borș, exercitând calitatea de consilier în consiliul s. Trifești, a încălcat regimul juridic al incompatibilităților prin faptul cumulării funcției de Director al casei de cultură din s. Trifești. De asemenea inspectorul superior de integritate s-a autosesizat în vederea verificării respectării de către doamna Angela Borș al regimului juridic declarării averii și intereselor personale, din considerentul neintroducerii în declarația de avere și interese personale pentru anul 2017 dreptului de proprietate, cel puțin cu drept de uz sau abitație al unor bunuri imobile. Așadar, la data de 13.02.2019, în conformitate cu prevederile art. 31 din Legea nr. 132/2016, dat fiind faptul stabilirii de către Inspectorul superior de integritate [REDACTED], a existenței unei bănuieli rezonabile de încălcare a regimului juridic al averii și intereselor personale, prin

procesul-verbal de inițiere a controlului nr. 27/06, în privința doamnei Angela Borș, consilier în consiliul s. Trifești a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al averii și intereselor personale.

La data de 18.01.2021, în conformitate cu prevederile art. 30 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, dosarul și materialele controlului privind respectarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale de către doamna Angela Borș au fost repartizate aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor Inspectorului de integritate Doina Popovici, dosar numărul 20210124002.

La data de 05.02.2020 prin demersul nr. 04-24/459 recepționat la data de 09.02.2021 aviz de recepție DS8001033265AS, doamna Angela Borș a fost informată despre inițierea în privința sa a controlului averii și intereselor personale prin procesul-verbal de inițiere a controlului nr. 27/06 din 13.02.2019 și despre drepturile prevăzute la art. 33 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

În conformitate cu art. 85 alin. (3) și art. 87 alin. (1) Cod administrativ, autoritatea publică trebuie să stabilească din oficiu aspectele de fapt ale cazului care face obiectul procedurii, fără a se limita la dovezile și afirmațiile participanților, conducându-se de probele pe care le consideră necesare, conform dreptului discreționar, pentru investigarea stării de fapt. Mai mult ca atât, în conformitate cu prevederile art. 20 alin. (1) și art. 32 alin. (3) – (5) din Legea nr. 132/2016, pentru realizarea controlului inspectorul de integritate a solicitat de la persoane fizice/juridice de drept public/privat, instituțiilor financiare informații și documente necesare desfășurării controlului, precum și, a accesat registrele informaționale de stat în urma cărora au fost acumulate informații și probe pertinente relevante controlului.

La data de 14.03.2019 prin răspunsul Comisiei Electorale Centrale înregistrat în cadrul Autorității Naționale de Integritate cu nr. 772 la demersul nr. 04-06/345 din 21.02.2019 s-a comunicat faptul că, doamnei Angela Borș prin Hotărârea Judecătorei Rezina din 24.06.2015 (dosarul nr. 3-35/2015) i-a fost validat mandatul de consilier în Consiliul sătesc Trifești, raionul Rezina. Mai mult ca atât, la data de 23.04.2019 prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 2473 în baza cererii de demisie i s-a ridicat mandatul de consilier.

Prin urmare, doamna Angela Borș este subiect al declarării averii și intereselor personale din data de 01.08.2016 până la data de 24.04.2019, în conformitate cu prevederile art. 3 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, deținând mandatul de consilier local.

Potrivit art. 6 alin. (1) și (4) din Legea nr. 133/2016, doamna Angela Borș în perioada deținerii calității de subiect al declarării averii și intereselor personale 01.08.2016 - 23.04.2019 a avut obligația de a depune declarațiile de avere și interese anuale pentru anii fiscali 2016 -2018 și declarația de avere și interese personale la eliberare/demisie până la data de 24.05.2019 declarând veniturile obținute împreună cu membrii de familie, concubinul/concubina lui în anul fiscal 2019. În context, potrivit informației din sistemul e-Integritate al Autorității Naționale de Integritate doamna Angela Borș a depus următoarele declarații de avere și interese personale:

1. Declarația de avere și interese personale anuală pentru anul fiscal 2016, depusă la data de 30.03.2017 unde, declarând venituri în valoare de 87460,00 lei;

2. Declarația de avere și interese personale anuală pentru anul fiscal 2017, depusă la data de 26.03.2018, declarând venituri în valoare de 96968,92 lei, declarând bunurile Teren, numărul cadastral [REDACTAT], adresa [REDACTAT], extravilan, cota parte 1.0, suprafața 0,3357, modul de folosință agricol, data înregistrării dreptului 03.08.2000, dobândit în baza titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. 6746104136 din 28.01.2000 și Teren, numărul cadastral [REDACTAT], adresa [REDACTAT], extravilan, cota parte 1.0, suprafața 1,0149, modul de folosință agricol, data înregistrării dreptului 03.08.2000, dobândit în baza titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. 6746104102 din 28.01.2000.

3. Declarația de avere și interese personale anuală pentru anul fiscal 2018, depusă la data de 11.03.2019, declarând venituri în valoare de 87478,75 lei, bunurile Teren, numărul cadastral [REDACTAT], adresa [REDACTAT], extravilan, cota parte 1.0, suprafața 0,3357, modul de folosință agricol, data înregistrării dreptului 03.08.2000, dobândit în baza titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. 6746104136 din 28.01.2000 și Teren, numărul cadastral [REDACTAT], adresa [REDACTAT], extravilan, cota parte 1.0, suprafața 1,0149, modul de folosință agricol, data înregistrării dreptului 03.08.2000, dobândit în baza titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. 6746104102 din 28.01.2000 și cât și bunul mobil - model Volkswagen, anul fabricației 1993, număr de înmatriculare [REDACTAT], anul dobândirii 22.12.2009. De asemenea, aceasta din urmă a declarat veniturile doamnei [REDACTAT] de 14000,00 lei și bunul imobil casă de locuit numărul cadastral [REDACTAT], adresa [REDACTAT], cota parte 1.0, suprafața 150.9 m², valoare 0 lei, anul dobândirii 1960.

4. Declarația de avere și interese personale la eliberare/demisie pentru anul fiscal 2019, depusă la data de 15.05.2019, declarând venituri în valoare de 50320,00 lei, bunurile Teren, numărul cadastral [REDACTAT], adresa [REDACTAT], extravilan, cota parte 1.0, suprafața 0,3357, modul de folosință agricol, data înregistrării dreptului 03.08.2000, dobândit în baza titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. 6746104136 din 28.01.2000 și Teren, numărul cadastral [REDACTAT], adresa [REDACTAT], extravilan, cota parte 1.0, suprafața 1,0149, modul de folosință agricol, data înregistrării dreptului 03.08.2000, dobândit în baza titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. 6746104102 din 28.01.2000 și cât și bunul mobil - model Volkswagen, anul fabricației 1993, număr de înmatriculare [REDACTAT], anul dobândirii 22.12.2009. De asemenea, aceasta din urmă a declarat veniturile doamnei [REDACTAT] de 6000,00 lei și bunul imobil casă de locuit numărul cadastral [REDACTAT], adresa [REDACTAT], cota parte 1.0, suprafața 150.9 m², valoare 0 lei, anul dobândirii 1960.

În acest sens, este de menționat faptul că, doamna Angela Borș a depus toate declarațiile de avere și interese personale în termenii stabiliți de legislație.

În conformitate cu prevederile art. 32 alin. (1) din Legea nr. 132/2016, controlul averii și al intereselor personale poate fi efectuat pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică și în decursul a 3 ani după încetarea acesteia. Astfel, inspectorul de integritate conducându-se după prevederile menționate, a decis efectuarea controlului din data de 01.08.2016 din momentul în care doamna Angela Borș a devenit subiect al declarării averii și intereselor personale în conformitate cu art. 3 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 133/2016 și până la data inițierii controlului și anume data de 13.02.2019.

Potrivit art. 32 alin. (2) din Legea nr. 132/2016, dacă persoana supusă controlului este căsătorită ori se află în concubinaj sau dacă are persoane la întreținere și/sau copii minori, verificarea se va extinde și asupra averii membrilor de familie sau concubinului/concubinei acesteia. Conform art. 2 din Legea nr. 133/2016, definim membru de familie ca soțul/soția, copilul minor, inclusiv cel adoptiv sau persoana aflată la întreținere a subiectului declarării.

Verificând Registrul de stat al populației al Agenției Servicii Publice, inspectorul de integritate a constatat faptul că, doamna Angela Borș este căsătorită cu domnul [REDACTAT], IDNP [REDACTAT], în conformitate cu actul de căsătorie nr. [REDACTAT] și nu are copii minori, în acest sens verificarea s-a extins și asupra domnului [REDACTAT].

Potrivit declarației de avere și interese personale anuale, pentru anul fiscal 2018 și declarației de avere și interese personale la eliberare/demisie depusă pentru perioada 01.01.2019 – 24.04.2019, doamna Angela Borș declară veniturile doamnei [REDACTAT] IDNP [REDACTAT] și bunurile imobile ale acesteia. În acest sens, prin răspunsul înregistrat în cadrul Autorității Naționale de Integritate cu nr. 1967 din 09.03.2021, la demersul nr. 04-24/912 din data de 25.02.2020, recepționat la data de 01.03.2021 aviz de recepție DS8001077184AS, doamna Angela Borș a comunicat faptul că, în declarația de avere și interese personale a introdus veniturile și bunurile doamnei [REDACTAT] IDNP [REDACTAT] din considerentul că: „*aceasta este soacra acesteia și locuiește cu aceasta din urmă de 30 de ani, de asemenea s-a confirmat faptul că, contract de întreținere cu aceasta nu are încheiat.*”.

Conducându-mă, după art. 2 din Legea nr. 133/2016, ce prevede că, persoană aflată la întreținere este persoana care întrunește cumulativ următoarele condiții: locuiește împreună cu subiectul declarării sau este întreținută de acesta, inclusiv în baza unui contract de întreținere pe viață și are un venit anual ce nu depășește două salarii medii lunare pe economie. Așadar, în conformitate cu:

1. Hotărârea Guvernului nr. 879 din 23.12.2015, cuantumului salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2016 a fost 5050,00 lei, două salarii medii pe economie fiind 10100,00 lei;

2. Hotărârea Guvernului nr. 1233 din 09.11.2016, cuantumului salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2017 a fost 5600,00 lei, două salarii medii pe economie fiind 11200,00 lei;

3. Hotărârea Guvernului nr. 54 din 17.01.2018, cuantumului salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2018 a fost 6150,00 lei, două salarii medii pe economie fiind 12300,00 lei;

4. Hotărârea Guvernului nr. 21 din 18.01.2019, cuantumului salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2019 a fost 6975,00 lei, două salarii medii pe economie fiind 13950,00 lei.

Pornind de la faptul că, doamna [REDACTAT] potrivit Extrasului din contul curent al persoanei asigurate al Casei Naționale de Asigurare și Registrul de fiscal de stat al Serviciului Fiscal de Stat a avut următoarele venituri:

1. Pentru anul 2016 – 16340,79 lei;

2. Pentru anul 2017 – 17413,80 lei;

3. Pentru anul 2018 – 19027,77 lei;

4. Pentru lunile ianuarie și februarie din anul 2019 – 3113,92 lei;

În acest sens, inspectorul de integritate a stabilit faptul că, doamna [REDACTED] nu are statutul de persoană aflată la întreținere, deoarece aceasta din urmă nu întrunește cumulativ cerințele legale stabilite de art. 2 din Legea nr. 133/2016, pentru a fi definită în cadrul controlului ca persoană aflată la întreținere.

În conformitate cu prevederile art. 2 din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, diferență substanțială este diferența ce depășește 20 de salarii medii lunare pe economie dintre averea dobândită și veniturile obținute de către subiectul declarării împreună cu membrii familiei, concubinul/concubina pe parcursul exercitării mandatelor sau a funcțiilor publice ori de demnitate publică în aceeași perioadă. Mai mult ca atât, prin același articol definim averea ca totalitatea bunurilor subiectului declarării, deținute în proprietate cu drept de uzufruct, de uz, de abitație, de suprafață sau aflate în posesia subiectului declarării ori a membrilor familiei ori a concubinului/concubinei lui în baza unor contracte de mandat, de comision, de administrare fiduciară, a unor contracte translativ de posesie și de folosință, precum și totalitatea drepturilor și obligațiilor patrimoniale dobândite de subiectul declarării în țară sau în străinătate.

Potrivit art. 32 și art. 34 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, esența controlului averii și intereselor personale este de stabilire a existenței sau inexistenței diferenței substanțiale între averea dobândită și veniturile obținute de către subiectul declarării împreună cu membrii familiei, concubinul/concubina pe parcursul exercitării mandatelor sau a funcțiilor publice ori de demnitate publică, în aceeași perioadă.

Totodată, calculul diferenței substanțiale constă în aprecierea matematică a corespunderii valorii (echivalentul bănesc) averii dobândite cu veniturile nete obținute de către subiectul declarării, împreună cu membrii familiei și concubin/concubină, pe parcursul perioadei de exercitare a mandatelor, funcțiilor publice sau de demnitate publică, altor funcții și calități atribuite la categoria subiecților declarării averii și intereselor personale, ținându-se cont de diferența admisă de lege.

Prin răspunsul Agenției Servicii Publice nr. 1585 din 23.05.2019 la demersul nr. 04-06/910 din 18.05.2019 s-a comunicat faptul că, doamna Angela Borș și domnul [REDACTED] nu figurează în calitate de întreprinzători individuali și asociați la societățile economice, precum și în calitate de administratori la entitățile comerciale înregistrate în Registrul de stat al persoanelor juridice și întreprinzătorilor individuali.

De asemenea, potrivit răspunsului Agenției Servicii Publice nr. 7305 din 16.08.2021, la demersul nr. 04-24/4052 din 28.07.2021, domnul [REDACTED] a fost înregistrat ca titular de patentă de întreprinzător, cu termenul de valabilitate de la 28.07.2017 până la data de 07.12.2017 cu seria AB nr. 218158. Totodată, potrivit prevederilor art. 3 alin. (3) din Legea nr. 93/1998, desfășurarea activității de întreprinzător în baza patentei nu impune înregistrarea la stat a titularului acesteia și primirea licenței. Asupra titularului nu se extind cerințele privind prezentarea dărilor de seamă financiare și statistice, ținerea evidenței contabile și financiare, efectuarea operațiilor de casă și decontărilor, precum și prevederile art. 90 Cod fiscal.

Prin demersul nr. 04-06/917 din 18.05.2019 adresat către registratorii independenți, s-a comunicat faptul că, în registrele de custodie a valorilor imobiliare doamna Angela Borș și domnul [REDACTED] nu figurează în calitate de deținători ai valorilor imobiliare la careva societăți pe acțiuni.

Conform răspunsurilor înregistrate în cadrul Autorității, ale companiilor de asigurare S.A. „AllianceInvestment Group”, S.A. „Acord – Grup”, S.A. „Asterra Grup”, S.A. „Donaris Vienna Insurance Group”, S.A. „Grawe Carat Asigurări”, S.A. „Intact Asigurări Generale”, S.A. „Moldcargo”, S.A. „Moldova-Astrovaz”, S.A. „Garanție”, S.A. „General Asigurări”, S.A. „Transelit”, la demersul nr. 04-24/4673 din 18.08.2021 la demersul nr. 04-24/4673 din 18.08.2021 s-a comunicat faptul că doamna Angela Borș și domnul [REDACTAT] în perioada 01.08.2016 – 13.02.2019, nu a perfectat contracte de asigurări și nu a achitat daune și alte plăți prin intermediul companiilor de asigurare. Iar, potrivit răspunsului S.A. „Auto-Siguranța” nr. 8854 din 21.09.2021 se indică faptul că, domnul [REDACTAT] a încheiat contractul de asigurare obligatori de răspundere civilă auto RCAI-002476424, perioada asigurării 04.08.2016-04.08.2017, în sumă de 344,02 MDL pentru automobilul marca Volkswagen Vento, număr de înmatriculare [REDACTAT]. Și răspunsului S.A. „Moldasig” nr. 8171 din 06.09.2021 domnul [REDACTAT] a încheiat contractele de asigurare obligatori de răspundere civilă auto RCAI-003369253 și RCAI-004281407, perioada asigurării 09.08.2017-08.08.2018 și 14.08.2018-13.08.2019 în sumă de 324,17 MDL și 307,13 MDL pentru automobilul marca Volkswagen Vento, număr de înmatriculare [REDACTAT].

Prin răspunsurile înregistrate în cadrul Autorității ale instituțiilor bancare licențiate pe teritoriul Republicii Moldova și anume, BC „Banca de economii” S.A. nr. 1773 din 07.06.2019, BC „Banca Socială” S.A. nr. 1693 din 30.05.2019, BC „Comerțbank” S.A., nr. 1726 din 03.06.2019, BC „Energbank” S.A. nr. 1695 din 30.05.2019, BC „EuroCreditBank” S.A., nr. 1704 din 31.05.2019, BC „Eximbank” S.A., nr. 1667 din 29.05.2019, BC „Mobiasbancă – Groupe Societe Generale” S.A., nr. 1753 din 05.06.2019, BC „Pro Credit Bank” S.A., nr. 1673 din 29.05.2019, BC „Unibank” S.A., nr. 1703 din 31.05.2019, BC „Moldindconbank” S.A. nr. 1700 din 31.05.2019, „Banca de finanțe și comerț” S.A. nr. 1701 din 31.05.2019 la demersul nr. 04-06/918 din 18.05.2019 se menționează că, doamna Angela Borș și domnul [REDACTAT] nu sunt beneficiari efectivi, nu dețin conturi bancare, safeuri individuale.

Iar, potrivit răspunsului BC „Moldova-Agroindbank” S.A. înregistrat în cadrul Autorității cu nr. 1737 din 04.06.2019 la demersul nr. 04-06/918 din 18.05.2019, doamna Angela Borș deținea un cont curent bancar nr. [REDACTAT] (MDL), cu soldul la 13.02.2019 de 1,35 MDL, contul respectiv a fost deschis la data de 29.11.2011. De asemenea, doamna Angela Borș a deținut contul bancar nr. [REDACTAT] (MDL) pentru operațiuni cu carduri la plată închis la data de 10.01.2019.

Mai mult ca atât, BC „Victoriabank” S.A. înregistrat în cadrul Autorității nr. 1642 din 27.05.2019 la demersul nr. 04-06/918 din 18.05.2019 s-a remis rulajul din contul de card al domnului [REDACTAT] nr. [REDACTAT].

În cadrul controlului averii și intereselor personale, potrivit art. 32 alin. (1) și (2) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, au fost verificate datele și informațiile privind averea existentă a doamnei Angela Borș și a domnului [REDACTAT], precum și modificările patrimoniale, intervenite pe durata exercitării mandatului în perioada supusă controlului. În acest sens inspectorul de integritate a constatat că doamna Angela Borș și domnul [REDACTAT] au obținut următoarele venituri brute în conformitate cu datele din Registrul Fiscal de Stat și Casa Națională de Asigurări:

Perioada	Angela Borș		Total
01.01.2016-31.12.2016	62390,19	55246,97	117637,16
01.01.2017-31.12.2017	57810,87	59771,09	117581,96
01.01.2018-31.12.2018	56899,25	48326,63	105225,88
01.01.2019-13.02.2019	14449,24	16422,5	30871,74
Total Venituri 01.01.2016 – 13.02.2019	371316,74 lei		

Mai mult ca atât, doamna Angela Borș a avut remitențe recepționate prin următoarele transferuri bănești prin sistemul internațional de plăți:

1. La data de 04.08.2018 suma de 100,00 euro echivalentul la 1920,23 MDL, (unde la data de 04.08.2018, 1 euro = 19,2023 MDL conform BNM), de la doamna [REDACTAT], conform răspunsului FincomBank S.A. înregistrat în cadrul Autorității Naționale de Integritate cu nr. 1701 din 31.05.2019;

2. La data de 13.12.2018 suma de 200,00 euro echivalentul la 3908,72 MDL, (unde la data de 13.12.2018, 1 euro = 19,5436 MDL conform BNM), de la domnul [REDACTAT], conform răspunsului BC Moldinconbank SA. înregistrat în cadrul Autorității Naționale de Integritate cu nr. 1700 din 31.05.2019;

Iar, domnul [REDACTAT] a primit următoarele transferuri bănești prin sistemul internațional de plăți:

1. La data de 31.01.2018 suma de 200,00 euro echivalentul la 4152,12 MDL, (unde la data de 13.01.2018, 1 euro = 20,7906 MDL conform BNM), de la doamna [REDACTAT], conform răspunsului BC Moldinconbank SA. înregistrat în cadrul Autorității Naționale de Integritate cu nr. 1700 din 31.05.2019;

2. La data de 06.12.2018 suma de 100,00 euro echivalentul la 1944,31 MDL, (unde la data de 06.12.2018, 1 euro = 19,4431 MDL conform BNM), de la doamna [REDACTAT], conform răspunsului BC Moldinconbank SA. înregistrat în cadrul Autorității Naționale de Integritate cu nr. 1700 din 31.05.2019.

Este esențial de menționat faptul că, inspectorul de integritate a stabilit faptul că doamna Angela Borș nu a declarat veniturile menționate supra. Așadar, prin răspunsul înregistrat în cadrul Autorității Naționale de Integritate cu nr. 7306 din 16.08.2021, la demersul nr. 04-24/3998 din 26.07.2021, doamna Angela Borș a comunicat faptul că, „*Prin prezenta, vin să vă aduc la cunoștință că, eu, Angela Borș completând declarația pe venit nu am fost la curent că trebuie să declar și veniturile provenite din transferurile bănești venite în adresa mea. Solicit respectuos să-mi considerați motivele întemeiate, căci nu am cunoscut Legea nr. 133/2016*”.

De asemenea, potrivit răspunsului BC Moldinconbank SA. înregistrat în cadrul Autorității Naționale de Integritate cu nr. 1700 din 31.05.2019, doamnei Angela Borș la data de 13.12.2016, i-a fost acordat un credit în valoare de 50000,00 MDL data scadenței 13.12.2020 și ulterior, la data de 30.07.2018 domnului [REDACTAT] i-a fost acordat un credit în valoare de 15000,00 MDL, data scadenței 30.07.2021. Potrivit, art. 4 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 133/2016, subiectul declarării averii și intereselor personale declară datoriile personale, ale membrilor de familie sau ale

concubinului/concubinei lui sub formă de debit, gaj, ipotecă, garanție, emise în beneficiul unor terți, împrumut și/sau credit, dacă valoarea lor depășește valoarea a 10 salarii medii pe economie. În acest sens, potrivit Hotărârii Guvernului nr. 879 din 23.12.2015, cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2016 a fost 5050,00 lei, zece salarii medii pe economie fiind 50500,00 lei și potrivit Hotărârii Guvernului nr. 54 din 17.01.2018, cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2018 a fost 6150,00 lei, zece salarii medii pe economie fiind 61500,00 lei. Generalizând cele menționate doamna Angela Borș nu a avut obligația de a declara datoriile acesteia și a domnului [REDACTAT].

Prin răspunsul înregistrat în cadrul Autorității Naționale de Integritate cu nr. 2122 din 12.03.2021 la demersul nr. 04-24/931 din 26.02.2021, Agenția Servicii Publice s-a comunicat faptul că, doamna Angela Borș nu are înmatriculate mijloace de transport, iar domnul [REDACTAT] a înmatriculat la data de 22.12.2009 mijlocul de transport de model Volkswagen, anul fabricației 1993, număr de înmatriculare [REDACTAT].

Prin răspunsul înregistrat în cadrul Autorității Naționale de Integritate cu nr. 5602 din 01.07.2021, la demersul nr. 04-24/2656 din 27.05.2021 Agenției Servicii Publice a remis informația precum că, doamna Angela Borș nu a înregistrat dreptul de proprietate asupra nici unui bun imobil, iar domnul [REDACTAT] are în proprietatea sa două bunuri imobile după cum urmează:

1. Teren, numărul cadastral [REDACTAT], adresa [REDACTAT], extravilan, cota parte 1.0, suprafața 0,3357, modul de folosință agricol, data înregistrării dreptului 03.08.2000, dobândit în baza titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. 6746104136 din 28.01.2000.

2. Teren, numărul cadastral [REDACTAT], adresa [REDACTAT], extravilan, cota parte 1.0, suprafața 1,0149, modul de folosință agricol, data înregistrării dreptului 03.08.2000, dobândit în baza titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. 6746104102 din 28.01.2000.

Inspectorul de integritate reiterează faptul că, atât bunurile domnului [REDACTAT] imobile - teren, numărul cadastral [REDACTAT], adresa [REDACTAT], extravilan, cota parte 1.0, suprafața 0,3357 și teren, numărul cadastral [REDACTAT], adresa [REDACTAT], extravilan, cota parte 1.0, suprafața 1,0149 cât și bunul mobil - model Volkswagen, anul fabricației 1993, număr de înmatriculare [REDACTAT], anul dobândirii 22.12.2009 au fost declarate în declarațiile de avere și interese personale anuală pentru anul fiscal 2018 și la demisie/eliberare ale doamnei Angela Borș, de asemenea acestea au fost obținute în proprietate în perioada în care doamna Angela Borș nu deținea calitatea de subiect al declarării averii și intereselor personale.

Corespunzător, inspectorul de integritate a stabilit că doamna Angela Borș și domnul [REDACTAT] nu au obținut în perioada supusă controlului bunuri imobile sau mobile în proprietate cu drept de uzufruct, de uz, de abitație, de suprafață sau nu dețin în posesie în baza unor contracte de mandat, comision, de administrare fiduciară, a unor contracte translativ de proprietate.

Luând în considerare cele enunțate supra și analizând declarațiile de avere și interese personale ale doamnei Angela Borș, inspectorul de integritate nu a stabilit o diferență dintre informațiile declarate și cele constatate în cadrul procesului de control al averii și intereselor personale, cu excepția :

1. Nedeclarării în declarația de avere și interese personale anuală, pentru anul fiscal 2016, bunurilor deținute de către domnul [REDACTAT] - teren, numărul cadastral [REDACTAT], adresa [REDACTAT], extravilan, cota parte 1.0, suprafața 0,3357 și teren, numărul cadastral [REDACTAT], adresa [REDACTAT], extravilan, cota parte 1.0, suprafața 1,0149 cât și – automobil, model Volkswagen, anul fabricației 1993, număr de înmatriculare [REDACTAT], anul dobândirii 22.12.2009;

2. Nedeclarării în declarația de avere și interese personale anuală, pentru anul fiscal 2017, bunul deținut de către domnul [REDACTAT] și anume, automobilul, model Volkswagen, anul fabricației 1993, număr de înmatriculare [REDACTAT], anul dobândirii 22.12.2009;

3. Nedeclarării în declarația de avere și interese personale anuală, pentru anul fiscal 2018, veniturilor obținute în baza transferurilor în declarația de avere și interese personale pentru anul 2018 și anume:

- 1) suma de 100,00 euro, de la [REDACTAT],
- 2) suma de 200,00 euro de la domnul [REDACTAT],
- 3) suma de 200,00 euro de la doamna [REDACTAT],
- 4) suma de 100,00 euro de la doamna [REDACTAT],

precum și, includerea informației despre o persoană privată și anume, veniturile doamnei [REDACTAT] de 14000,00 lei și bunul imobil al acesteia casă de locuit numărul cadastral [REDACTAT], adresa [REDACTAT], cota parte 1.0, suprafața 150.9 m2, valoare 0 lei, anul dobândirii 1960;

4. Includerea în declarația de avere și interese personale la eliberare/demisie, pentru perioada 01.01.2019 – 24.04.2019, a informației despre o persoană privată și anume, veniturile doamnei [REDACTAT] de 6000,00 lei și bunul imobil casă de locuit numărul cadastral [REDACTAT], adresa [REDACTAT], cota parte 1.0, suprafața 150.9 m2, valoare 0 lei, anul dobândirii 1960.

Conform prevederilor art. 26 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, controlul averii și al intereselor personale constă în verificarea declarațiilor de avere și interese personale, a datelor și a informațiilor privind averea existentă, precum și a modificărilor patrimoniale intervenite pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice și de demnitate publică.

Potrivit prevederilor art. 2 din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, diferență substanțială este diferența ce depășește 20 de salarii medii lunare pe economie dintre averea dobândită și veniturile obținute de către subiectul declarării împreună cu membrii familiei, concubinul/concubina pe parcursul exercitării mandatelor sau a funcțiilor publice ori de demnitate publică în aceeași perioadă.

Prin urmare, potrivit art. 32 și 34 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, esența controlului averii și intereselor personale este de stabilire a existenței sau inexistenței diferenței substanțiale între averea dobândită și veniturile obținute de către subiectul declarării împreună cu membrii familiei, concubinul/concubina pe parcursul exercitării mandatelor sau a funcțiilor publice ori de demnitate publică, în aceeași perioadă.

Totodată, calculul diferenței substanțiale constă în aprecierea matematică a corespunderii valorii (echivalentul bănesc) averii dobândite cu veniturile nete obținute de către subiectul

declarații, împreună cu membrii familiei și concubin/concubină, pe parcursul perioadei de exercitare a mandatelor, funcțiilor publice sau de demnitate publică, altor funcții și calități atribuite la categoria subiecților declarații averii și intereselor personale, ținându-se cont de diferența admisă de lege.

Or, la calcularea diferenței substanțiale se vor lua în calcul și cheltuielile, care pot fi demonstrate, esența cărora au constat în transmiterea dreptului de proprietate, posesie sau de folosință asupra bunurilor (de exemplu: procurarea de bunuri, închirierea transportului, procurarea procurare a foilor de odihnă și tratament, procurare a abonamentelor la sala de sport).

Astfel, în urma examinării în ansamblu a tuturor circumstanțelor de fapt constatate în baza materialelor acumulate, conform principiului pertinentei, concluziei, utilității și veridicității acestora, inspectorul de integritate nu a constatat că între averea dobândită de către doamna Angela Borș și domnul [REDACTAT] în perioada 01.08.2016 – 13.02.2019 și veniturile obținute pentru fiecare an fiscal, în perioada de control, există o diferență substanțială în sensul art. 2 al Legii nr. 133/2016, or, deținerea averii cu caracter nejustificat, ca rezultat, aplicarea unui calcul al diferenței substanțiale nefiind aplicabil speței.

Potrivit art. 5 alin. (5¹) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, în cazul în care autoritatea publică competentă în domeniul controlului averii și intereselor personale constată că în declarație au fost introduse date incomplete sau eronate, subiectul declarații este obligat să depună declarația rectificată în termen de 30 de zile de la data la care actul de constatare, întocmit în urma controlului averii și al intereselor personale, a devenit definitiv. Declarația inițială și declarația rectificată în condițiile prezentului alineat se păstrează în sistemul informațional e-Integritate.

Astfel, inspectorul de integritate constată că doamna Angela Borș a admis includerea unor date eronate în declarațiile de avere și interese personale pentru anul fiscal 2017-2018 și declarația de avere și interese personale la demisie/eliberare pentru perioada 01.01.2019 – 24.04.2019. Totodată, inspectorul de integritate atestă că, eroare strecurată în declarația de avere și interese personale nu trezește careva suspiciuni privind tentativa săvârșirii unei infracțiuni sau încălcări a legislației fiscale. De asemenea, este de menționat faptul că, potrivit portalului e-Integritate al Autorității Naționale de Integritate, doamna Angela Borș a depus declarația de avere și interese personale pentru anul fiscal 2016 pe suport de hârtie în conformitate cu prevederile art. 24 alin. (2) – (3) din Legea nr. 133/2016, care prevede că, începând cu 1 ianuarie 2018, subiecții declarații vor fi obligați să-și depună declarațiile exclusiv în formă electronică, prin intermediul serviciului electronic disponibil pe pagina web oficială a Autorității Naționale de Integritate și până la 1 ianuarie 2018, declarațiile de avere și interese personale pe suport de hârtie se depun în termenele stabilite la art. 6. În acest sens, doamna Angela Borș nu poate fi obligată să rectifice declarația de avere și interese personale pentru anul fiscal 2016.

Potrivit art. 32 alin. (6) din Legea nr. 132 din 17.06.2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în cazul care se constată că persoana supusă controlului deține și alte bunuri decât cele înscrise în declarația de avere și interese personale ori se constată diferențe substanțiale între veniturile declarate și averea deținută, inspectorul de integritate îi solicită informații și dovezi privind justificarea acestei diferențe și are obligația de a o invita pentru a prezenta un punct de vedere.

Prin urmare, potrivit normelor de drept expuse, doamnei Angela Borș nu i-a fost solicitat punctul de vedere, deoarece nu s-a stabilit că ultima deține și alte bunuri decât cele indicate în declarații, precum și nu a fost constatată o diferență substanțială între veniturile declarate și averea deținută.

Potrivit art. 73 alin. (4) din Legea nr. 100/2017, au efect retroactiv doar actele normative prin care se stabilesc sancțiuni mai blânde. În acest sens, art. 34 alin. (1) din Legea nr. 133/2016 cu modificările operate prin Legea nr. 130/2021 în vigoare din data de 29.10.2021 prevede, dacă inspectorul de integritate constată că averea și interesele personale nu au fost declarate în mod corespunzător sau că între averea dobândită în timpul exercitării mandatelor, a funcției publice sau de demnitate publică și veniturile obținute și cheltuielile realizate în aceeași perioadă există o diferență substanțială, acesta emite un act prin care constată încălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale, aplică sancțiunea contravențională și alte măsuri prevăzute de lege. Iar, art. 34 alin. (2) din Legea nr. 133/2016 cu modificările operate prin Legea nr. 130/2021 în vigoare din data de 29.10.2021 prevede că, dacă nu constată una dintre situațiile prevăzute la alin. (1), inspectorul de integritate emite un act privind lipsa încălcării regimului juridic al declarării averii și intereselor personale. Însă, potrivit prevederilor art. 34 alin. (1) și alin. (2) din Legea nr. 132/2016, dacă după exprimarea verbală sau în scris a punctului de vedere al persoanei supuse controlului se constată că între averea dobândită în timpul exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică și veniturile obținute în aceeași perioadă este o diferență substanțială și deținerea averii are caracter nejustificat, inspectorul de integritate întocmește un act de constatare, cauza fiind transmisă în instanța de judecată competentă spre examinare în vederea dispunerii confiscării averii nejustificate, iar în cazul în care constată existența unei bănuieli rezonabile privind săvârșirea unei infracțiuni sau încălcarea legislației fiscale, inspectorul de integritate sesizează organele de urmărire penală sau, după caz, Serviciul Fiscal de Stat în vederea stabilirii obligațiilor fiscale potrivit legii. Totodată, în accepțiunea prevederilor art. 34 alin. (4) din Legea nr. 132/2016, dacă nu constată una dintre situațiile prevăzute la alin. (1) sau (2), inspectorul de integritate va înceta procedura de control prin emiterea unui act de constatare. Mai mult de atât, potrivit art. 5 alin. (5¹) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, în cazul în care autoritatea publică competentă în domeniul controlului averii și intereselor personale constată că în declarație au fost introduse date incomplete sau eronate, subiectul declarării este obligat să depună declarația rectificată în termen de 30 de zile de la data la care actul de constatare, întocmit în urma controlului averii și al intereselor personale, a devenit definitiv. Declarația inițială și declarația rectificată în condițiile prezentului alineat se păstrează în sistemul informațional e-Integritate.

Generalizând cele menționate supra, nefiind stabilită existența unei bănuieli rezonabile privind săvârșirea unei infracțiuni sau încălcarea legislației fiscale, în același timp, nefiind stabilită diferența substanțială între veniturile realizate pe parcursul perioadei 01.08.2016 – 13.02.2019 și averea dobândită în aceeași perioadă, inspectorul de integritate conchide lipsa încălcării de către doamna Angela Borș a regimului juridic al declarării averii.

Având în vedere cele constatate, în conformitate cu prevederile art. 19, art. 34 alin. (1)- (2) și (4), art. 35 - 36 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, art. 73 alin. (4) din Legea nr. 100/2017, inspectorul de integritate,-

DECIDE:

1. Se încetează procedura de control al averii și intereselor personale în privința în privința doamnei Angela Borș, născută la [REDACTED], IDNP [REDACTED], domiciliată în [REDACTED], ex-consilier în Consiliul sătesc Trifești, raionul Rezina.

2. Se notifică doamna Angela Borș, despre obligativitatea depunerii declarațiilor de avere și interese personale rectificate în termen de 30 de zile de la data rămânerii definitive a actului de constatare.

3. Se aduce la cunoștința doamnei Angela Borș actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta, în termen de 30 zile de la emitere, nemijlocit la Curtea de Apel Chișinău (MD-2068, mun. Chișinău Strada Teilor 4).

**Inspector de integritate
al Inspectoratului de Integritate**

Doina POPOVICI